

SCI-CONF.COM.UA

**MODERN PROBLEMS OF
SCIENCE, EDUCATION
AND SOCIETY**

**PROCEEDINGS OF I INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MARCH 26-28, 2023**

**KYIV
2023**

MODERN PROBLEMS OF SCIENCE, EDUCATION AND SOCIETY

Proceedings of I International Scientific and Practical Conference

Kyiv, Ukraine

26-28 March 2023

Kyiv, Ukraine

2023

UDC 001.1

The 1st International scientific and practical conference “Modern problems of science, education and society” (March 26-28, 2023) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kyiv, Ukraine. 2023. 1016 p.

ISBN 978-966-8219-87-0

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern problems of science, education and society. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kyiv, Ukraine. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-problems-of-science-education-and-society-26-28-03-2023-kiyiv-ukrayina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: kyiv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 Authors of the articles

SOCIOLOGICAL SCIENCES

127. *Васько А. В.* 596
СОЦІАЛЬНА РЕКЛАМА ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ
ЦІННІСНОЇ СФЕРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

JOURNALISM

128. *Ковальчук П. Ю.* 602
РИНОК ІСТОРИЧНИХ ЮТУБ-КАНАЛІВ В УКРАЇНІ

ART

129. *Добрецова Т. Г.* 608
АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО
СУЧАСНОГО ХОРОВОГО ВИКОНАВСТВА
130. *Левчук А. В.* 613
СКЛАДНІСТЬ ПІДБОРУ ЛОГОТИПУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
131. *Лупандіна М. Б., Онишко Р. І.* 616
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МУЗИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ
132. *Сидор М. Б., Хлопик С. О.* 619
ЖИВОПИСНЕ ВИРАЖЕННЯ ДІЙСНОСТІ: ОСНОВНІ ЗАСОБИ
УНАОЧНЕННЯ ПЕЙЗАЖІВ
133. *Тетеря С., Костюк Н.* 626
ДО ПИТАННЯ ПОБУТУВАННЯ НАРОДНОГО ГЕРОЇЧНОГО
ЕПОСУ ТА УНІКАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ ЦЬОГО ЖАНРУ В
СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ
134. *Чернець В. М., Савчин Г. В.* 637
ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
МАЛЯРСТВА НА СКЛІ

HISTORICAL SCIENCES

135. *Kurenkov V., Aliksieiev M.* 643
PROCLAMATION OF THE CARPATHIAN UKRAINE: A FUTILE
PROJECT OR AN UNUSED CHANCE FOR UKRAINIANS?
136. *Кукса Н. Г.* 648
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ГУРТКІВ
НА СЕЛІ В 20-Х РР. ХХ СТОЛІТТЯ
137. *Проць В. В.* 653
ІДЕЇ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ ТА УТВОРЕННЯ ЗУНР
138. *Соколова Н. Д., Машеренкова Г. С.* 658
ДІЯЛЬНІСТЬ ГІМНАСТИЧНОЇ ШКОЛИ ПРИ ХАРКІВСЬКОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ В 1858-1861 РР.
139. *Тетеря С. А.* 662
ДІЯЛЬНІСТЬ МУЗЕЮ КОБЗАРСТВА НАЦІОНАЛЬНОГО
ІСТОРИКОЕТНОГРАФІЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ПЕРЕЯСЛАВ»
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ДІЯЛЬНІСТЬ ГІМНАСТИЧНОЇ ШКОЛИ ПРИ ХАРКІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В 1858-1861 РР.

Соколова Наталія Дмитрівна,

к.і.н., доцент,

Машеренкова Галина Степанівна,

старший викладач,

Національний університет фізичного виховання і спорту України,
м. Київ, Україна

Вступ. Низький рейтинг фізичного виховання як навчальної дисципліни у вищих навчальних закладах України змушує шукати нові методи викладання. Ситуація ускладнюється неможливістю повного копіювання систем фізичного виховання провідних країн світу без врахування ментальних особливостей. Тому, звернення до історичного досвіду, допоможе вирішенню цієї проблеми, який варто сприймати як важливе джерело прогресивних ідей у галузі фізичної культури та спорту.

Мета роботи – висвітлити процес становлення та розвитку гімнастики як навчальної дисципліни на прикладі діяльності гімнастичної школи Харківського університету.

Матеріали та методи. У роботі використовуються періодичні видання XIX ст. та звітна документація Харківського імператорського університету.

Результати та обговорення. 17 січня 1805 р. завдяки зусиллям українських громадських діячів та указом російського імператора Олександра I відкрито Харківський імператорський університет. Статут закладу передбачав наявність у штаті викладачів «приємних мистецтв», а саме: музики, малювання і танців. Останні викладались Балашевим та німцем Беккером. Також, під керівництвом француза Ледюка розпочав роботу фехтувальний клас як допоміжна установа університету, тому передбачалось відвідування занять за окрему платню. З 1807 р. в університеті розпочинається робота манежу та викладання верхової їзди. Через брак коштів манеж часто здавався в оренду, а

уроки з верхової їзди могли брати виключно меценати, які спонсорували навчальний заклад та студенти за окрему платню.

В першій половині XIX ст. існувала проблема з фахівцями «мистецтв». Через брак спеціалістів, до роботи залучали військових або іноземців. Аналіз «Оглядів викладання предметів в імператорському Харківському університеті» свідчить, що викладання даних предметів велося з великими перервами. Найбільше проблем виникало з пошуком викладача фехтування. Так, в 40-х рр. XIX ст. заняття з даної дисципліни проводились Колупаєвим лише в 1845\1846 та 1846\1847 н.р.

В 1835 р. керівництво Харківського університету розглянуло та затвердило пропозицію запровадити на комерційних засадах нову дисципліну гімнастику. Однак, через відсутність достатньої кількості бажаючих відвідувати заняття, ці починання зведено нанівець [4].

Ситуація почала змінюватись з 50-х рр. XIX ст. із запровадженням постанови про безкоштовне відвідування занять «мистецького» циклу казеннокоштовними студентами. Популярність цих уроків дала змогу попечителю Харківського учбового округу П. Зинов'єву надати дозвіл на створення при університеті гімнастичної школи. Вчителем призначено українського педагога, письменника і перекладача Ф. Бемера, який мав відвідати Німеччину для отримання необхідного досвіду. На командировку виділили 450 крб. [5, с. 131].

Для популяризації школи Ф. Бемеру доручили прочитати три лекції студентам університету про користь і значення гімнастики. В березні 1859 р. Федір Васильович на сторінках «Харківських губернських відомостей» опублікував статтю про важливість гімнастики у виховному процесі молоді [2, с. 124-127].

Школу відкрили в одному із залів верхнього поверху колишнього корпусу казеннокоштовних студентів. Для виготовлення спеціальних гімнастичних снарядів витратили 242 крб. 90 коп. Також, склали правила та графік роботи для відвідувачів [5, с. 132]. Штат залу включав викладача

Ф. Бекера та двох помічників, яким призначили річну зарплатню у сумі 400 крб. та 200 крб. відповідно [1, с. 59].

Для відвідування гімнастичного залу запроваджувалась абонентська платня: 8-ми місячна в розмірі 20 крб., та 4-х місячна – 10 крб. Уроки проводились тричі в тиждень у визначений час. До занять допускались виключно чоловіки та діти без проблем зі здоров'ям [3, с. 779].

Гімнастична школа вже наприкінці 1858 р. набула популярності серед студентської молоді. Про це свідчать наступні дані: постійними відвідувачами були 60 студентів та 20 сторонніх слухачів [5, с. 173]. Згідно даних «Оглядів викладання предметів в імператорському Харківському університеті», впродовж 1859-1861 рр. Ф. Бекер числився єдиним викладачем «мистецьких» дисциплін. Нажаль, дані про діяльність гімнастичної школи в Харківському університеті з 1862 р. відсутні. Достеменно відомо, що в 1874 р. Ф. Бемер прийняв запрошення Одеського суспільного управління очолити народні школи міста.

Висновки. Отже, в першій половині XIX ст. в Харківському імператорському університеті запроваджено цикл дисциплін фізкультурного спрямування для вільного відвідування студентами за власний кошт. Через відсутність належного фінансування та фахівців, відвідування занять з танців, фехтування, верхової їзди не користувались популярністю серед молоді. Спроба відкрити гімнастичний зал увінчалась успіхом лише в 1858 р. завдяки залученню досвідченого педагога Ф. Бемера та закупці необхідного інвентаря.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Акт в императорском Харьковском университете 8 сентября 1858 года. – Х., 1858.
2. Бемер Ф. Гимнастическая зала при Харьковском университете // Харьковские губернские ведомости. – 1859. – 6 марта (№ 16). – Прибавл.
3. Бемер Ф. Гимнастическая школа при университете // Харьковские губернские ведомости. – 1859. – 21 сентября (№ 96). – Прибавл.

4. О некоторых улучшениях по Харьковскому Университету и по учебным заведениям Харьковского учебного округа : сб. распоряжений по Министерству Народного просвещения. – Санкт-Петербург, 1866. – Т. 2.

5. Фойгт К.К. Историко-статистические записки об имп. Харьковском университете и его заведениях от основания университета до 1859 года \ Составлены при содействии профессоров и чиновников университета помощником попечителя Харьковского округа К. Фойгтом. – Х., 1859.